

School gids

Kentalis Dr. P.C.M.
Bosschool voor
Leerlingen met

Samen sterk in communicatie

Voorwoord

Beste ouder of verzorger*,

Uw kind gaat naar een school van Kentalis. Of uw kind gaat naar een andere school en krijgt daar hulp en begeleiding van onze ambulante begeleiders. In de algemene schoolgids 2024-2025 leest u meer over het onderwijs van Kentalis. Iedere school heeft ook een eigen schoolgids. Beide zijn online te vinden op de schoolpagina. Aan het begin van het schooljaar krijgt u een informatiekaart of schoolwijzer met belangrijke informatie, bijvoorbeeld over de schoolvakanties.

De scholen en de ambulante dienstverlening vallen onder Stichting Kentalis Onderwijs.

* Overal waar u 'ouder' of 'ouders' leest, bedoelen we ook verzorgers.

Inhoudsopgave

Onze school	1
Inleiding	1
Onze visie	1
Onze leerlingen	2
Schoolondersteuningsprofielen	2
Schoolplan	3
Organisatie van de school	3
Onderwijsteam	3
Rondleiding en inschrijven op onze school	4
Onderwijsprogramma en activiteiten	5
Vakken	5
Activiteiten	10
Schoolklimaat	11
Pedagogisch klimaat	11
Actief burgerschap en sociale integratie	12
Veiligheid	13
Internet gebruik	13
Gedragsregels	14
Zorg voor de leerlingen	15
Ondersteuningsstructuur	15
Medische zorg	17
Schoolarts	17
Opbrengsten en uitstroom	19
Kwaliteitszorg	19
Onderwijsresultaten	20
Overgang naar een andere school	22

Informatie over tussentijdse uitstroom	22
Informatie over eind uitstroom	23
Informatie over vervolgsucces	23
Tevredenheids- en ervaringenonderzoeken	24
Audit of inspectie	25
Maatregelen	25
Ouders en school	26
Informatie en contacten ouders	26
Schoolapp: Social School	26
Schoolverlaters	26
Vrijwillige ouderbijdrage	27
Telefoonbeleid	27
Lokale medezeggenschap op locatie	28
Interne vertrouwenspersonen en anti pest-coördinator	28
Ouderraad	29
Praktische informatie	30
Schooltijden	30
Vakantie en activiteitenrooster	30
Lesvrije dagen	30
Ziek melden	31
Wegbrengen en ophalen	31
Begrippen en afkorting	31

Onze school

Inleiding

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Voor u ligt de schoolgids van Kentalis Dr. P.C.M. Bosschool DSH (voor de leesbaarheid verder aangeduid als de Bosschool) van schooljaar 2024-2025. De schoolgids bestaat uit een algemeen Kentalis (zie de website van Kentalis) deel en een schoolspecifiek deel. U leest in deze gids meer over onze werkwijze en visie. Ook zetten we een aantal praktische zaken op een rij. Van de lestijden en vakanties tot de taken van de medezeggenschapsraad.

De Bosschool biedt een leeromgeving waar leerlingen welkom zijn, zich veilig en gesteund voelen en samenwerken. Eenieder mag zichzelf zijn, passend binnen de schoolregels, met zijn eigen identiteit en communicatiebehoeften. In ons leren zijn wij gericht aan het werk en stellen hoge doelen, passend bij het niveau van de leerling, waarbij ze:

- inzicht hebben in wat ze leren en doen ondersteund door op groei gebaseerde feedback;
- hun hart en talenten gebruiken;
- succeservaringen opdoen;
- uitgedaagd worden in een innoverende leeromgeving.

Essentieel hiervoor is dat het klimaat op school veilig is. De leerlingen worden uitgedaagd om zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen, Zowel op leergebied, communicatieve vaardigheden als op het gebied van persoonlijk welzijn in relatie met hun omgeving. Met deze opbrengsten zijn zij goed toegerust voor de toekomst om deel te nemen als burger aan de maatschappij. In onze samenwerking staan, leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en onderwijspersoneel, open voor eenieder, spreken wij waardering uit naar elkaar en (h)erkennen wij elkaars expertise en kwaliteiten. In onze communicatie met leerlingen, collega's en ouder(s)/verzorger(s) zijn wij respectvol, open, eerlijk en positief. We zorgen in onze communicatie voor complimenten, feedback en humor. Daarbij is onze intentie om zoveel mogelijk tweetalig onderwijs aan te bieden. In gesproken Nederlands en in NGT (Nederlandse Gebarentaal). waarbij de communicatie afgestemd wordt op onze leerlingen en medewerkers.

In het contact met de ouder(s)/verzorger(s) op de Bosschool communiceren we respectvol. We hebben heldere verwachtingen en spreken die naar elkaar uit, ieder neemt hierin zijn of haar verantwoordelijkheid. In ons team laten we onze talenten tot ontplooiing komen en bundelen we onze persoonlijke kwaliteiten en krachten. We streven dezelfde doelen na op een herkenbare manier, waarbij we elkaar ondersteunen en gebruik maken van ieders expertise. Er is op de Bosschool een inrichting die enerzijds rust uitstraalt en anderzijds uitnodigt tot ontdekkend leren. Alle disciplines op de Bosschool werken intensief samen en zorgen voor een breed onderwijsaanbod, waarin specifieke deskundigheid en aandacht voor communicatie en taal centraal staat.

Onze visie

Op De Bosschool mag iedereen zichzelf zijn, passend binnen de schoolregels met zijn eigen identiteit en communicatiebehoeften. In ons pedagogisch klimaat kan eenieder - leerling, personeel en

ouder(s)/verzorger(s) - zich optimaal ontwikkelen doordat eenieder wordt gezien in zijn eigenheid. Voorwaarden zijn: veiligheid, positiviteit, betrokkenheid en vaste structuren. Tevens worden de juiste communicatiemiddelen en -vormen ingezet om dit mogelijk te maken.

In onze communicatie met leerlingen, collega's en ouder(s)/verzorger(s) zijn wij respectvol, open, eerlijk en positief. We zorgen in onze communicatie voor complimenten, feedback en humor.

In het contact met de ouder(s)/verzorger(s) op de Bosschool communiceren we respectvol, hebben heldere verwachtingen en spreken deze naar elkaar uit, waarbinnen ieder zijn of haar verantwoordelijkheid neemt.

Onze leerlingen

De Bosschool biedt onderwijs aan leerlingen die doof of slechthorend zijn in de leeftijd van 2,5 t/m 13 jaar. De leerlingen hebben een onderwijsarrangement nodig om onderwijs te kunnen krijgen op de Bosschool. We zijn een neutraal bijzondere school. Dat betekent dat wij een school zijn voor alle leerlingen, ongeacht de religieuze of levensbeschouwelijke achtergrond.

De Bosschool is gelokaliseerd op de Hommelseweg 403A in Arnhem. Op deze locatie bieden we onderwijs aan leerlingen die doof of slechthorend zijn. Het gaat daarbij om een peutergroep (vanaf 2,5 jaar) en de groepen 1 t/m 8.

Op deze locatie wordt ook onderwijs voor leerlingen met TOS voor de groepen 1 tot en met 4 geboden.

De ambitie van de Bosschool is leerlingen, indien mogelijk, terug te laten stromen naar een reguliere setting, zo dicht mogelijk bij huis, eventueel met ondersteuning door ambulante begeleiding van Kentalis (ondersteuningsarrangement).

Schoolondersteuningsprofielen

School ondersteuningsprofiel Doof/Slechthorend (DSH)

Het schoolondersteuningsprofiel beschrijft welke onderwijsondersteuning wij als school kunnen bieden.

Jaarlijks bekijken we samen met de ouder(s)/verzorger(s) of de leerling nog een passend arrangement heeft.

Dit bepaalt welke vorm van onderwijs en ondersteuning de leerlingen krijgen.

DSH onderwijsarrangement

Samen met de ouder(s)/verzorger(s) bekijken we hoe het onderwijsarrangement past bij de mogelijkheden van uw kind. We bieden twee talen aan: het gesproken en geschreven Nederlands (ondersteund met gebaren/NmG) en de Nederlandse Gebarentaal (NGT). Op onze school werken horende, dove en slechthorende medewerkers. Het is belangrijk dat onze leerlingen volwassen dove en slechthorende rolmodellen hebben.

Bij de communicatie in het gesproken Nederlands gebruiken we ondersteunde gebaren en eventueel ook beeldmateriaal en pictogrammen. De inzet van deze ondersteunde vormen van communicatie stemmen we af op de individuele leerling, net als de interactie. We willen dat het kind de taal van de ander kan begrijpen en verwerken en zelf taal kan uiten.

Dove en slechthorende leerlingen kunnen geplaatst worden vanaf twee en half jaar. Voor deze jonge leerlingen is er een peutergroep. Leerlingen verlaten doorgaans onze school in het schooljaar dat zij twaalf worden. Waar mogelijk stromen leerlingen gaandeweg uit naar het regulier onderwijs. Het is voor sommige leerlingen mogelijk om de schoolperiode te verlengen met één jaar. We hanteren de leerstof van de basisschool als uitgangspunt voor ons onderwijsaanbod. Sommige leerlingen hebben bijkomende hulpvragen op het gebied van leren en/of gedrag. Binnen het onderwijsarrangement is er veel aandacht voor de culturele vorming en identiteit voor dove en slechthorende leerlingen (CIDS). Het doel is dat de leerlingen een positief

en reëel zelfbeeld krijgen. Ze leren omgaan met de gevolgen van hun gehoorbeperking en wisselen ervaringen uit om van elkaar te leren.

DSH ondersteuningsarrangement:

Een aantal leerlingen kan met extra ondersteuning onderwijs volgen op een reguliere basisschool in de eigen omgeving. Deze leerlingen worden begeleid door medewerkers van de ambulante dienstverlening van Kentalis. De begeleiding wordt afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerling en de ondersteuningsbehoefte van de leerkracht(en) van de reguliere school. Op sommige basisscholen werkt Kentalis intensiever samen, in een onderwijsvorm welke wij een mediumsetting noemen. Er zijn dan meerdere dove en slechthorende kinderen op deze basisschool.

Schoolplan

Iedere school beschrijft haar uitgangspunten, het aanbod en de lange-termijn-doelen in een schoolplan. Het schoolplan is geschreven voor de periode van de schooljaren 2024-2027. Deze ontwikkeldoelen vormen de focus voor ons handelen in deze schooljaren.

Het schoolplan is opgesteld door de directeur, in samenwerking met het hele team en vastgesteld door de lokale medezeggenschapsraad (LMR). De teamleden hebben meegedacht over de missie en visie van de onderwijseenheid en een bijdrage geleverd aan de sterkte-zwakteanalyse, de zelfevaluatie en de nulmeting. Met behulp van een jaarlijkse evaluatie stellen we per jaar vast wat er (nog niet) goed gaat en bepalen we onze verbeterdoelen. De voorgenomen verbeterdoelen en de daarbij behorende evaluaties borgen we in het jaarplan. In de geëvalueerde jaarplannen geven we onze bevindingen weer en dat vormt het (onderwijsinhoudelijk) jaarverslag. Op deze wijze werken we planmatig en geven we vorm aan een cyclus van 4-d werken; data, duiden, doelen, doen.

Mocht u meer informatie willen over de inhoud van het schoolplan dan kunt u contact opnemen met de directeur.

Organisatie van de school

Ongeveer 45 leerlingen bezoeken de Bosschool DSH. De dagelijkse leiding voor de Bosschool ligt bij de directeur van de school; Patricia Martinus MA. Hiernaast is er een schooladviesteam wat tevens bestaat uit leden die ook in de CvL (Commissie van Leerlingenzorg) plaatsnemen.

Binnen de school werken mensen met verschillende functies. Al deze mensen werken samen om uw kind het best mogelijke onderwijs te geven. Iedere leerling krijgt op onze school begeleiding van een multidisciplinair team. Dat betekent dat iedere leerling onder de verantwoording valt van een klein team dat dicht bij de leerling staat: de leerkracht, de logopedist en de onderwijsassistent/leraarondersteuner. Deze medewerkers zorgen voor het dagelijkse onderwijs aan uw kind en proberen, eventuele andere, hulp- en ondersteuningsvragen samen met u te beantwoorden.

Leerlingen worden zoveel mogelijk ingedeeld op basis van didactisch niveau en de sociaal emotionele ontwikkeling. Binnen de groep wordt goed gekeken naar wat een leerling nodig heeft om te kunnen leren. Voor de groep staat dit beschreven in het groepsplan. Er wordt in maximaal 3 niveaus gewerkt. Voor een aantal vakken werken we 'groepsdoorbroken', om leerlingen op hun eigen niveau onderwijs te bieden. Slechts in uitzonderingsgevallen worden leerlingen buiten de klas individueel begeleid.

Onderwijsteam

Op de Bosschool DSH werken 30 medewerkers. Een ieder levert een specifieke bijdrage aan het onderwijs en de begeleiding van de leerlingen.

- De leerkracht verzorgt samen met logopedisten, leraarondersteuners/onderwijsassistenten het onderwijs aan de leerling.
- De vakleerkracht verzorgt het bewegingsonderwijs, muziekles en/of NGT-onderwijs.
- De Commissie voor Leerlingenzorg (CvL), bestaande uit een gedragskundige, intern begeleider, maatschappelijk werker, jeugdarts en directeur zijn verantwoordelijk voor de leerlingenzorg.
- Ondersteunende functionarissen: administratie en technisch vakman.
- De directeur geeft integrale leiding aan de school.
- Het schooladviesteam (SAT) adviseert de directeur en zorgt planmatig samen voor goede, gedegen beleidsvoering en organisatie van het onderwijs.
- Stagiaires ondersteunen en leren doordat we ze kennis geven over onze vorm van speciaal onderwijs.

Elk jaar stellen we de indeling van de groepen vast. We starten dit schooljaar met zes groepen. Binnen onze formatie maken we daarnaast middelen vrij voor logopedie en extra groepsondersteuning. We werken met een aantal vakdocenten. Naast de medewerkers die direct met de leerlingen werken, hebben we een intern begeleider, gedragskundige en een maatschappelijk werker in dienst. Samen proberen we uw kind zo optimaal mogelijk te begeleiden.

Ziektevervanging

Mocht een collega ziek zijn dan streven we er altijd naar vervanging te regelen. Dit is voor onze doelgroep complexer te organiseren. Continuïteit van het lesprogramma en of ondersteuning vinden wij erg belangrijk. Op de Bosschool DSH heeft het team, in samenspraak met de LMR vaststaand beleid afgesproken, waarin vervanging georganiseerd is. Dit beleid leest u op Social Schools.

Rondleiding en inschrijven op onze school

Bent u benieuwd naar onze school? We nodigen u van harte uit voor een kennismakingsbezoek op onze locatie. De directeur en/of intern begeleider, laten u graag de school zien en vertellen over ons onderwijs. Ook wordt u in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen. Om uw kind bij ons op school te kunnen inschrijven, is een onderwijsarrangement, afgegeven door de Commissie van Onderzoek (CvO) nodig. Na inschrijving wordt u uitgenodigd voor een intakegesprek met de intern begeleider. Tijdens het intakegesprek mag uw kind kennismaken met de school, de leerkracht en de leerlingen van de groep waarin hij of zij geplaatst wordt (als dit al bekend is). Kleuters, die voor het eerst naar de basisschool gaan, kunnen instromen na hun vierde verjaardag. Peuters kunnen in de peutergroep starten vanaf 2,5 jaar. De startdatum is in overleg met de intern begeleider tijdens het intakegesprek. Nieuwe leerlingen, die van een basisschool komen, kunnen na iedere vakantie, behalve na de meivakantie, instromen. Ook hier wordt de startdatum bepaald in overleg met de intern begeleider.

Voor meer informatie m.b.t. het aanvragen van een arrangement zie de algemene Kentalis Schoolgids op de Kentalis website.

Onderwijsprogramma en activiteiten

Vakken

Voor dove en slechthorende leerlingen is het belangrijk dat zij leren communiceren met hun omgeving: met hun ouder(s)/verzorger(s) en overige gezinsleden, leeftijdsgenoten, vriendjes, de leerkrachten en andere volwassenen. Om dit te bereiken wordt het accent gelegd op een goede communicatieve ontwikkeling. Het bevorderen van de communicatieve ontwikkeling en daarmee ook het bevorderen van toegang tot taal en informatie loopt als een rode draad door het onderwijsprogramma heen. Daarnaast is er aandacht voor onderstaande ontwikkelingsgebieden.

Onderwijsprogramma

Binnen ons onderwijs gebruiken we de kerndoelen primair onderwijs en de kerndoelen speciaal onderwijs zo veel mogelijk als leidraad. Deze doelen zijn opgesteld door het Ministerie van Onderwijs. De nadruk binnen ons programma ligt op taal en communicatie in relatie met burgerschap.

Naast het aanbod op de leergebieden biedt de Bosschool:

- een leerklimaat dat communicatie, taalontwikkeling en burgerschap stimuleert;
- een klimaat dat veiligheid en ruimte biedt om te communiceren en te reflecteren op jezelf en je omgeving;
- specialistisch en intensief taal- en leesonderwijs;
- specialistisch en intensief rekenonderwijs;
- aangepaste vormen van instructie om het onderwijs toegankelijk te maken;
- specialistische begeleiding bij het bevorderen van de sociale relaties van onze leerlingen en hun welbevinden;
- intensieve ondersteuning op het gebied van executief functioneren (onder andere leren leren, plannen en organiseren).

Binnen de hele school gebruiken we extra hulpmiddelen bij het structureren van de dag. Door een visuele dagplanning, het gebruik van pictogrammen, een planbord en time-timers creëren we inzicht en overzicht voor onze leerlingen.

Programmaonderdelen

De volgende programmaonderdelen, die meer gedetailleerd beschreven staan in het schoolplan en het groepsplan, worden aangeboden (beide documenten kunt u via de leerkracht en/of de directeur opvragen).

Het programma bevat waar mogelijk in samenhang:

- Algemene voorwaardentraining bij peuters en kleuters
- Nederlandse taal (inclusief hoortraining en spraakafzien)
  - Mondelinge taal
  - Technisch en begrijpend lezen
  - Spellen en stellen
- Nederlandse Gebarentaal
- Engelse taal (groep 7/8)

- Rekenen en Wiskunde
- Thematisch werken waarbij de volgende onderdelen worden geïntegreerd binnen een thema:
  - Oriëntatie op de mens en de wereld
  - Aardrijkskunde
  - Geschiedenis
  - Natuur (biologie)
  - Maatschappelijke verhoudingen (staatsinrichting en burgerschap)
  - Geestelijke stromingen (levensbeschouwing)
  - Burgerschap
  - Expressieve activiteiten
    - Muziek
    - Dans
    - Handvaardigheid en tekenen
- Bevordering van sociale redzaamheid en gezond gedrag
  - Sociale emotionele vorming (Kanjertaining)
  - Relaties en seksualiteit (RIS)
  - Culturele vorming en identiteit voor dove en slechthorende leerlingen (CIDS)
  - Verkeer
- Lichamelijke opvoeding
  - Bewegingsonderwijs door een vakdocent
- Spelontwikkeling

Enkele voor ons extra belangrijke vakgebieden worden hieronder toegelicht. De groepsleerkracht kan uiteraard ook een toelichting geven over de rest van ons aanbod.

Logopedie/communicatieve vaardigheden

Omdat alle leerlingen op de Bosschool in meer- en mindere mate moeite hebben met het leren van taal, spraak en/of communicatie vervult de logopedist een belangrijke taak bij deze ontwikkeling van uw kind. Hieronder lichten we graag de inzet van de logopedie toe.

Bij logopedie staat het stimuleren van de communicatie en het kunnen deelnemen aan het onderwijs voorop. Binnen de logopedie is er aandacht voor de uitspraak, het begrijpen van taal, het leren van woorden, het maken van zinnen, het oefenen van de auditieve vaardigheden, het gebruiken van taal in sociale interacties (pragmatiek) en (indien noodzakelijk) het eten en drinken. De logopedist is gekoppeld aan de klas. Succeservaringen, plezier en vaardigheid in communicatie zijn hierbij belangrijke aandachtspunten. Binnen deze groepen ondersteunt de logopedist de leerkracht in de klas en de lessen communicatieve vaardigheden. Op vaste tijden sluit de logopedist aan in de klas en geeft door middel van onder andere co-teaching, samen met de leerkracht vorm aan het taalonderwijs en het aanleren van de communicatieve vaardigheden van de leerlingen. Dagelijks vinden er oefenmomenten plaats. Naast de ondersteuning van de leerkracht en de groepslessen besteedt de logopedist individuele aandacht aan de taal- en spraakontwikkeling van uw kind. Dit wordt gedaan middels individuele logopedie of logopedie in een kleine groep waarbij er afgestemd wordt in frequentie en intensiteit op basis van de onderwijsbehoefte van de leerling. Het optimaal communicatief functioneren van het kind binnen de samenleving staat hierbij centraal. In de onderbouw betekent dit dat er vaak voornamelijk aandacht zal zijn om, middels individuele begeleiding, sprongen te maken in de taal- en spraakontwikkeling. In de midden- en bovenbouw betekent dit dat er voornamelijk aandacht is voor het vergroten van de communicatieve redzaamheid en de taalvaardigheden: mening vormen, discussiëren, debatteren, beargumenteren, vertelvaardigheden, gesproken en schriftelijke taal begrijpen. Om de taal- en spraakontwikkeling in kaart te brengen en te kunnen evalueren onderzoekt de logopedist de leerlingen. In de onderbouw is dit jaarlijks, in de bovenbouw wordt er handelingsgericht

onderzoek uitgevoerd. Tweejaarlijks wordt in de bovenbouw de gehele taalontwikkeling in kaart gebracht. Op grond van de onderwijsbehoeften van de leerling worden logopedische doelen opgesteld die in het EOPP te vinden zijn. Voor leerlingen in de bovenbouw worden groepsdoelen geformuleerd die in het groepsplan opgenomen worden.

Lezen

Leren lezen is een auditief proces. Je verklankt letters en deze letters samen vormen een woord. Voor dove en slechthorende leerlingen vraagt het leren lezen vaak extra aandacht. Zij horen niet alle klanken. En ze kunnen ook moeite hebben met het uitspreken waardoor het auditief samenvoegen van de klanken tot een woord moeilijker is. Ook het auditief herkennen van het klankbeeld, wat nodig is om te kunnen begrijpen wat het woord betekent, is voor dove en slechthorende kinderen veel moeilijker want zij hebben de woorden niet of veel minder goed en minder vaak in spontane situaties gehoord. Daardoor weten ze niet altijd wat ze lezen. In de peuter- en kleutergroep geven we zorgvuldig aandacht aan de voorwaarden (o.a. fonologisch bewustzijn) voor het leren lezen. Ter ondersteuning gebruiken we het handalfabet (de vingerspelling) uit de Nederlandse Gebarentaal. Alle leerkrachten zijn geschoold en gespecialiseerd in het leesonderwijs. In de groepen 3 en 4 werken wij met Veilig Leren Lezen (Kim versie). In de groepen 5 tot en met 8 werken we met Veilig Leren Lezen, Estafette, Ik lees- ik doe en Nieuwsbegrip. Tijdens het lezen is er veel aandacht voor chaining. Met chaining leer je complexe vaardigheden aan door deelvaardigheden te combineren. Dit betekent dat we tijdens het lezen gebruik maken van spreken, horen (zover mogelijk), zien, voelen, (vinger)spellen, het woord koppelen aan plaatjes en gebaren en schrijven. Verder worden er woordwebben aangeboden rondom een klank of leesmoeilijkheid. Daarbij is er aandacht voor het verwoorden van klankaspecten (twee-tekenklank, lange klank, etc.). Grammaticale elementen worden visueel gemaakt. Naast het leren lezen is er ook aandacht voor begrijpend lezen. Wat heb ik zojuist gezien/gehoord/gelezen? Over wie gaat de tekst? Wat gebeurt er in de tekst? Uitbreiding van de woordenschat is hierbij heel belangrijk. Hiervoor werken we met Nieuwsbegrip XL. Deze methode gaat uit van de actuele gebeurtenissen. Bij zelfstandig werken maken wij gebruik van de computersoftware behorende bij Veilig Leren Lezen en Sprong vooruit (www.metsprongenvooruit.nl). Bij Sprong Vooruit kunnen de leerlingen leeskilometers maken. **Het zou fijn zijn als u het thuisgebruik van deze website stimuleert.** Thuis lezen met uw kind is voor het leesonderwijs erg belangrijk. U kunt uw kind helpen door dagelijks voor te lezen. Dit komt ook de woordenschatontwikkeling en de ontwikkeling van de zinsstructuren van het gesproken Nederlands ten goede. Ook bij oudere kinderen is het goed om dat te blijven doen. Vanaf groep 3 leert uw kind zelf lezen. Het is van groot belang dat uw kind ook thuis dagelijks leest. De groepsleerkracht kan u vertellen welk leesniveau uw kind heeft. U kunt dan samen met uw kind boeken kiezen die aansluiten bij dit leesniveau. Veel ouder(s)/verzorger(s) pakken hiervoor een vast moment, bijvoorbeeld bij het naar bed gaan. Kortom we doen hierin graag een beroep op u.

Wereldoriëntatie DSH

Op de Bosschool werken we thematisch rondom de wereldoriëntatie vakken. Binnen de thema's worden de kennisgebieden aardrijkskunde, geschiedenis, natuur, geestelijke stromingen, sociale redzaamheid, burgerschap en bevorderen van gezond gedrag in samenhang met elkaar aangeboden. Er zijn 10 thema's opgesteld in een cyclus van twee jaar. De groepen 3 t/m groep 8 werken aan hetzelfde thema. We gaan hierbij uit van de leerdoelen van het CED en ontwerpen daar de lessen bij. De onderwerpen die aan bod komen:

2025-2026: Red de wereld, Voeding, Wie is de baas?, De wereld draait maar door (weer, klimaat, seizoenen), Reizen.

2024-2025; Bij mij thuis, Het lichaam, Uitvindingen, Oorlog en vrede, Alles groeit en bloeit.

Identiteit dove en slechthorende leerlingen

Naar schatting heeft 95% van de dove en slechthorende kinderen horende ouder(s)/verzorger(s) en familieleden. De ervaring van het niet (goed) kunnen horen, is onderscheidend in een samenleving die overwegend uit horenden bestaat. Dove en slechthorende kinderen voelen zich hierdoor vaak anders, soms ook eenzaam en worden geconfronteerd met ervaringen die zij in hun naaste omgeving niet altijd kunnen delen. We werken op de Bosschool DSH met CIDS (Culturele vorming en Identiteit voor Doven en Slechthorenden) en AJONGH (Als Je Oren Niet Goed Horen).

Het doel van de lessen is het verstevigen van de identiteit van dove en slechthorende kinderen. Het geeft de leerlingen handvatten om te kunnen omgaan met hun doof-/slechthorendheid in uiteenlopende situaties. Door de lessen wordt het zelfbewustzijn van de leerlingen versterkt en leren ze 'wie' ze zijn. De lessen helpen hen om - ook later als volwassenen - hun eigen weg te vinden in de verschillende situaties en contexten waarin zij actief of passief participeren.

Sociaal emotionele vorming

Kinderen die moeite hebben met communicatie hebben vaak ook moeilijkheden op sociaal-emotioneel gebied. Door de moeilijkheden op spraak-taalgebied hebben de leerlingen vaak meer moeite met het herkennen en verwoorden van eigen en andermans gevoelens en het begrijpen van sociale situaties. Het is van groot belang dat kinderen gevoelens en gedrag van zichzelf en anderen leren begrijpen en benoemen, op een adequate manier voor zichzelf kunnen opkomen en op een goede manier met anderen leren omgaan. Op de Bosschool besteden we veel aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. Hiervoor gebruiken we de Kanjertraining en de PAD methode. De leerlingen worden gevolgd in hun sociaal-emotionele ontwikkeling en tijdens de ouderavonden wordt met u de ontwikkeling van uw kind op dit gebied besproken.

Relaties, Intimiteit en Seksualiteit (RIS)

Op de Bosschool besteden wij van jongs af aan aandacht aan relaties, intimiteit en seksualiteit binnen het vakgebied sociale en emotionele vorming. Dit is van belang omdat de leerlingen een relatief kwetsbare groep vormen. Door de doofheid of slechthorendheid krijgen onze leerlingen meestal niet vanzelf de maatschappelijk geaccepteerde omgangsregels en normen en waarden rondom seksuele ontwikkeling mee. Ook kunnen zij hun wensen en verlangens, maar ook hun grenzen niet altijd kenbaar maken. Het is daarom van groot belang om onze leerlingen goed te informeren en in gesprek te gaan over relaties, intimiteit en seksualiteit.

We maken hiervoor gebruik van de methode Kriebels in je Buik. Binnen deze lessen staan de thema's lichamelijke ontwikkeling en zelfbeeld, voortplanting en gezinsvorming, sociale en emotionele ontwikkeling en seksuele weerbaarheid centraal. Deze methode heeft als doel leerlingen te ondersteunen bij de ontwikkeling van hun persoonlijkheid. Ze leren respect op te brengen voor zichzelf en de ander, zich bewust te zijn van hun eigen en andermans gevoelens, wensen, opvattingen, mogelijkheden en steeds beter gefundeerde beslissingen te nemen op het gebied van relaties, intimiteit en seksualiteit.

Bewegingsonderwijs en schoolzwemmen

Plezier in bewegen vinden wij belangrijk! We willen buitenspel op school en thuis stimuleren en de leerlingen laten kennismaken met verschillende sporten en spellen. We nemen deel aan verschillende sporttoernooien, sportevenementen, Koningspelen en organiseren daarnaast een sportdag en zwemactiviteiten. Als uw kind het niet leuk vindt of niet goed kan meekomen bij een sportclub of bij de zwemlessen, dan kunnen wij u adviseren bij het vinden van een geschikte club. We hebben een map met daarin speciale sportclubs en vakanties.

Het is fijn wanneer u, als uw kind zes jaar is, zelf met hem of haar naar zwembad gaat. Als u daar niet toe in staat bent, kunt u misschien wel regelmatig zelf met uw kind gaan zwemmen. Alle leerlingen vanaf groep 4 doen mee aan een jaarlijks georganiseerde zwemactiviteit door onze vakdocent bewegingsonderwijs. Er wordt geen schoolzwemmen georganiseerd.

Peuters DSH

Wij bieden op de Bosschool in Arnhem onderwijs aan dove en slechthorende leerlingen uit de regio Apeldoorn-Doetinchem-Arnhem-Nijmegen. Dove en slechthorende leerlingen kunnen bij ons geplaatst worden vanaf 2,5 jaar. De peutergroep van de Bosschool lijkt in veel opzichten op een 'gewone' peuterspeelzaal. Echter is er bij ons veel aandacht voor de taalontwikkeling. In de peutergroep werken wij spelenderwijs aan de taalontwikkeling. Wij bieden zowel de Nederlandse gebarentaal (NGT) aan als de gesproken taal met ondersteunende gebaren (NmG). Daarnaast werken wij veel met voorwerpen, foto's, plaatjes en video's, omdat veel kinderen van de peutergroep visueel sterk zijn.

Naast de taalontwikkeling werken wij ook aan de zelfredzaamheid, de sociaal emotionele-, motorische- en spelontwikkeling. Dit alles doen wij door betekenisvolle activiteiten aan te bieden in een afgestemde omgeving.

In de peutergroep staat een gebaarvaardige leerkracht/onderwijsassistent, ook is er een logopedist en een gebarendocent betrokken bij de groep. Verder worden er lessen gegeven door een vakdocent; muziek, bewegingsonderwijs en NGT.

Wanneer is de peutergroep?

Voor kinderen tot 4 jaar:

Maandag:	08.45 - 12.30 uur
Dinsdag:	08.45 - 14.15 uur
Woensdag:	vrij
Donderdag:	08.45 - 14.15 uur
Vrijdag:	08.45 - 12.30 uur

Voor kinderen van 4 jaar gelden de reguliere schooltijden van de Bosschool, zie schooltijden.

In overleg met ouders kijken we hoe vaak en tot hoe laat uw kind naar de peutergroep gaat. Wij hebben geen slaapmogelijkheden op school. Verschoonspullen geeft u mee aan uw kind, samen met het fruit, brood en drinken, bij voorkeur bestaande uit gezonde producten.

Afhankelijk van de afstand kan uw kind gebruik maken van schoolvervoer. Tot slot: Voordat een kind 4 jaar oud is wordt er met alle disciplines en ouder(s)/verzorger(s) gekeken of het kind met 4 jaar doorstroomt naar het regulier onderwijs of naar de kleutergroep van de Bosschool. In principe start de leerling met zijn 4e verjaardag in de kleutergroep.

Mocht u over gaan tot aanmelden, let er dan op dat u uw kind aanmeldt bij [Kentalis ONDERWIJS](#) of via 0800 - 53 68 25 47 (gratis).

Zie ook onze brochure peutergroep via onderstaande QR-code:

Activiteiten

Activiteiten

Gedurende het schooljaar vinden een aantal schoolvieringen plaats: Sinterklaas, kerst, Pasen en de Koningsspelen. Verder worden gedurende het schooljaar verschillende andere activiteiten georganiseerd waarvoor het dagelijkse lesrooster van de klas wordt aangepast. Denk hierbij aan een sportdag, DSH-dag of een excursie of cultureel uitstapje.

Voor elke vakantie is er een themasluiting met de hele school, waarbij ouder(s)/verzorger(s) welkom zijn om te komen kijken naar het optreden van hun zoon/dochter.

Jaarlijks is er begin van het schooljaar een DSH-dag. Deze dag is voor alle leerlingen van de Bosschool DSH. Leerlingen kunnen elkaar op deze manier beter leren kennen en dit zorgt voor verbinding tussen de leerlingen van alle jaarlagen. Voor het onderwijsprogramma worden onderwijskundige doelen geformuleerd voor zowel cognitieve als sociale aspecten.

In de laatste week van het schooljaar is er een schoolverlatersavond voor de leerlingen van groep 8 en hun ouder(s)/verzorger(s). Met de leerlingen van groep 0 t/m 7 sluiten we het schooljaar af met een picknick. Ook hiervoor worden de ouder(s)/verzorger(s) uitgenodigd.

Verjaardagen

Als je jarig bent mag je in de klas trakteren, bij voorkeur een gezonde traktatie. Graag van te voren afspreken met de leerkracht op welke dag de verjaardag gevierd wordt.

Schoolfotograaf

Elk jaar komt de schoolfotograaf op school. De datum waarop de schoolfotograaf op school komt staat vermeld in de kalender op Social Schools.

Schoolklimaat

Pedagogisch klimaat

De school hecht grote waarde aan een stabiel pedagogisch klimaat. Met pedagogisch klimaat bedoelen we wat er in de onderwijsomgeving is, dat er voor kan zorgen dat leerlingen zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. Een goed pedagogisch klimaat draagt bij aan een goede schoolsituatie en aan een veilige school. De medewerkers van de school hebben een belangrijke taak om te zorgen voor een klimaat waarin leerlingen zich veilig en gerespecteerd voelen. Dit zijn belangrijke voorwaarden om tot leren te komen.

Onze leraren zijn van cruciaal belang. Zij hebben (onder meer) een vormende (opvoedende) taak: hun leerlingen op te voeden tot goede burgers. Daarom vinden we het belangrijk dat leerlingen goed met zichzelf en met anderen (dichtbij en ver weg) kunnen omgaan. Leraren creëren daartoe een veilig en gestructureerd klimaat waarin leerlingen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen. Kernwoorden hierbij zijn: relatie, competentie en autonomie.

De (meervoudige) problematiek van onze leerlingen vraagt ook om specifieke vaardigheden van ons personeel die terug te zien moeten zijn in al het pedagogisch handelen. Naast kennis over bijvoorbeeld doof-/slechthorendheid en de specifieke cluster 2 competenties (o.a. NMG/NGT), zal het team ook de betekenis van het gedrag van de leerlingen moeten kunnen ontrafelen en interpreteren. Leerlingen zijn immers niet allemaal even goed in staat om hun wensen en gedachten over te brengen en laten dit, veel meer dan reguliere leerlingen, merken via hun gedrag. Bij het interpreteren van gedrag staat steeds voorop: wat betekent dit voor ons handelen? Het team zorgt ervoor dat iedere leerling zich veilig voelt op school (relatie), zelfvertrouwen opbouwt (competentie), leert zelfstandig te functioneren en eigen verantwoordelijkheid te dragen (autonomie).

In ons pedagogisch klimaat kan eenieder - kinderen, personeel en ouder(s)/verzorger(s) - zich optimaal ontwikkelen doordat eenieder wordt gezien in zijn eigenheid. Voorwaarden zijn: veiligheid, positiviteit, betrokkenheid en vaste structuren. Tevens worden de juiste communicatiemiddelen en -vormen ingezet. Om onze visie te realiseren hebben we de volgende afspraken gemaakt:

Ik zeg wat ik doe en ik doe wat ik zeg. Ik houd mij aan afspraken. Hierdoor kan een ander op mij rekenen, ben ik voorspelbaar, en transparant.

Ik praat niet over iemand, maar met iemand. Hierdoor toon ik respect, geef ik vertrouwen en ga ik uit van gelijkwaardigheid. Dit is een voorwaarde om je veilig te voelen. Ik ben oké, jij bent oké. Mijn intentie is goed.

Ik ben professioneel. Ik hanteer een professioneel denkkader:

Wat is goed voor de kinderen?

Wat is goed voor de organisatie?

Wat is goed voor mij?

Daarnaast heb ik een voorbeeldfunctie wat betekent dat mijn pedagogisch klassenklimaat ook mijn pedagogisch schoolklimaat is. Dat wat ik in de klas voorsta, doe ik ook binnen het team.

Ik sta open voor en ben geïnteresseerd in de ander. Ik maak tijd vrij om naar de ander te luisteren en de ander te bevragen (Luisteren, Samenvatten, Doorvragen), wat maakt dat ik betrokken ben. Ik heb een coöperatieve houding, ik bied mijn hulp en expertise aan en vraag om hulp. Ik durf kwetsbaar te zijn, ik durf grenzen te stellen en accepteer die van de ander. Een ander voelt zich door mij serieus genomen (dialog), mijn intentie is om het met iedereen goed te hebben.

Ik benader de ander positief, er is ruimte voor humor. Ik maak op school gebruik van NMG/NGT, zodat iedereen mee kan doen in communicatie. Ik ga uit van de mogelijkheden en ben oplossingsgericht en bereid om compromissen te sluiten. Er is ruimte voor ontlading. Ik reflecteer op mijn eigen gedrag.

Ik houd rekening met de kernkwaliteiten van de ander en van mijzelf en benut en versterk deze in het samenwerken. Ik zie eigen irritatie als signaal om zelf iets te veranderen. Ik heb hoge verwachtingen binnen het samenwerken.

Ik geef de ander professioneel feedback bij het wel of niet nakomen van deze regels, waardoor ik laat zien dat ik mede verantwoordelijk ben voor het behoud van het schoolklimaat. Ik baseer mijn feedback op feiten en ben opbouwend. "Leren over jezelf door de blik van de ander". Ik geef en ontvang complimenten.

Actief burgerschap en sociale integratie

Burgerschapsvorming is het vormen van leerlingen die actief meedoen in de samenleving en een positieve bijdrage leveren aan die samenleving. Het gaat daarbij om het oefenen van houding en vaardigheden met betrekking tot thema's; vrijheid & gelijkheid, macht & inspraak, democratie, identiteit, diversiteit, solidariteit, digitaal samenleven, duurzaamheid, globalisering, en technologische burgerschap. Sociale integratie wil zeggen dat burgers, ongeacht hun etnische of culturele achtergrond, deelnemen aan de samenleving en bekend en betrokken zijn met de specifieke kenmerken van de Nederlandse cultuur.

Bij het bieden van onderwijs en begeleiding aan leerlingen bij wie zich de communicatieve redzaamheid niet zo vanzelfsprekend ontwikkelt als bij leeftijdgenoten, is nadrukkelijke aandacht voor burgerschap en sociale integratie noodzakelijk. De communicatieve beperking van onze leerlingen maakt dat omgangsregels veel meer expliciet moeten worden aangeleerd, zodat ook zij zo optimaal mogelijk en als verantwoorde burgers kunnen functioneren in onze maatschappij. Om dit vorm te kunnen geven besteedt onze school structureel en systematisch aandacht aan burgerschapsvorming en sociale integratie. Respect voor mens en omgeving nemen daarbij een centrale plaats in.

De methodieken en middelen die we hanteren bij actief burgerschap zijn heel divers. Om een aantal voorbeelden te noemen: logopedie (uitdrukken/gespreksvormen), PAD (gevoelens, emoties herkennen), Kanjer (samenwerken en rekening houden met elkaar), Leerlijn relaties & seksualiteit (weerbaarheid), Mediawijsheid (digitale weerbaarheid), psycho-educatie (leren omgaan met je beperking), Jeugdjournaal, Nieuwsbegrip, leerlingenraad en dergelijke. Ook stimuleren wij onze leerlingen om mee te doen met de samenleving door deel te nemen aan bijvoorbeeld zwembles of een sportclub en werken we intensief samen met de Gelderhorst (wooncentrum voor dove en slechthorende ouders). De hele school is iedere dag een 'oefenplaats' voor de tien thema's van actief burgerschap.

Leerlingenraad

Op de Bosschool willen we graag weten wat er speelt en leeft onder de leerlingen. De mening van de leerlingen doet er toe! Ze worden betrokken bij het reilen en zeilen van de school. Daarom is de leerlingenraad opgericht. De leden van de leerlingenraad bespreken verschillende onderwerpen zoals de wijze waarop er lesgegeven wordt bij bepaalde vakken, de inrichting van het schoolplein, de aanschaf van buiten- speelmaterialen en de invulling van schoolvieringen/activiteiten. De leerlingen geven hun mening of

advies, ook over de onderwijsinhoud en manier waarop zij leskrijgen. De onderwerpen worden ingebracht door de leerlingen zelf of door het team. Naar aanleiding van deze bijeenkomsten worden ze teruggekoppeld naar alle betrokkenen of bijvoorbeeld ingebracht in de lokale medezeggenschapsraad of tijdens de ouderklankbordgesprekken. Naast de invloed die de leerlingenraad uitvoert binnen de school leren leerlingen hierdoor ook te overleggen met de directeur, ideeën en meningen te verwoorden en beargumenteren, discussiëren, presenteren en samen te werken. Kortom, vaardigheden die van groot belang zijn voor de verdere toekomst. Vaardigheden, die gekoppeld kunnen worden aan het vakgebied burgerschap, wat een belangrijk onderdeel is van het lesaanbod van basisscholen. De leerlingen kunnen in de leerlingenraad komen door zich kandidaat te stellen in de klas als klassenvertegenwoordiger voor in de leerlingenraad. Vervolgens wordt er per klas democratisch gestemd en de leerling met de meeste stemmen komt in de leerlingenraad. De leerlingenraad bestaat uit leerlingen van groep 5 tot en met 8.

Veiligheid

Sociale veiligheid

Elke leerling moet zich veilig kunnen voelen en zich op een prettige en positieve manier kunnen ontwikkelen. De leerkrachten, onderwijsassistenten/ leraar-ondersteuners en overige teamleden, scheppen een veilige, prettige sfeer in de klas en op het schoolplein. Soms is het nodig om duidelijke afspraken met de leerlingen te maken. Eén van de afspraken is dat we op school met respect met elkaar en de omgeving omgaan. Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan voorkomen dat een leerling zich niet veilig voelt en/of systematisch door andere leerlingen wordt gepest. Voor ons is dat een niet te accepteren en een ongewenste situatie. Jaarlijks wordt de vragenlijst sociale veiligheid afgenomen. Sinds 2023 hanteert de Bosschool de visie op gedrag, die ervan uitgaat dat gedrag iets is dat je kunt leren. Daarbij handelen wij als medewerkers preventief aangaande gedrag wat we niet willen zien.

Internet gebruik

Op de Bosschool kunnen leerlingen, personeel en ouder(s)/verzorger(s) gebruik maken van internet. Internet is de verbinding met de buitenwereld.

Op de Bosschool is een i-coach aangesteld, die zich bezighoudt met het stimuleren van het computergebruik, gebruik van de tablets en het inventariseren en organiseren van onderwijsinhoudelijke wensen op het gebied van software en apps. De i-coach zal het ICT-beleid de komende jaren verder ontwikkelen, zodat ICT verder ingebed wordt in het onderwijs en de begeleiding een concrete vorm krijgt.

Het internet biedt geweldige kansen aan onze leerlingen voor zowel het onderwijs als ontspanningsmogelijkheden. Leerlingen zijn vaak enthousiaste gebruikers, met name als het gaat om interactieve diensten als e-mail en chatten. Ook spelletjes, muziekwebsites en apps als TikTok of Instagram zijn erg populair. Echter, zoals geldt voor de meeste spannende activiteiten: aan het gebruik van het internet zijn bepaalde risico's verbonden (bijvoorbeeld digitaal pesten, seksuele intimidatie en/of schending van privacy). Leren werken met het internet is vergelijkbaar met het leren van sociale vaardigheden. De school besteedt aandacht aan veilig internetten. We adviseren u hier thuis ook op te letten.

Veilig internet en sociale media

In het algemeen deel van de Schoolgids - te vinden op de website - beschrijven we hoe we binnen Kentalis omgaan met het veilig gebruik van internet.

Onze manier van werken

De leerlingen onderwijzen wij om zich te ontwikkelen op het gebied van taal en communicatie. De medewerker maakt vanuit pedagogisch en didactisch oogpunt keuzes in de toepassing van ICT bij het onderwijs. Wij streven ernaar leerlingen verder te helpen ontwikkelen op het gebied van ICT. Met slimme inzet van ICT, kunnen leerlingen op hun eigen niveau leren en werken waarbij wij maximaal de aansluiting zoeken tussen met hun individuele talenten om digitaal geletterd te worden. De vaardigheden die vallen onder digitale geletterdheid zijn: Mediawijsheid, ICT-basisvaardigheden, Informatievaardigheden en Computational thinking.

Deze vaardigheden worden getraind door het inzetten van de ICT methode Delta de Draak. De lessen van Delta de Draak staan opgenomen in het groepsplan. De lessen staan bij alle groepen van de Bosschool wekelijks/tweewekelijks gepland in het jaarrooster. De Week van de Mediawijsheid heeft ook een vaste plek op de jaarkalender. In elke groep wordt er in die week extra aandacht besteed aan mediawijsheid. Adaptieve software wordt o.a. ingezet bij het vakgebied rekenen en dit wordt in de toekomst mogelijk uitgebreid naar andere vakgebieden. We werken met het adaptieve onderwijsplatform Snappet (voor rekenen) dat elke leerling uitdaagt om zich optimaal te ontwikkelen op dit vakgebied. Leerlingen kunnen werken aan leerdoelen van kernvakken die aansluiten bij hun eigen niveau. Ook werken de leerlingen van groep 3 t/m 8 met de programma's Basispoort en Junior Einstein, waardoor er bij vakken als spelling, rekenen en lezen zelfstandig kan worden geoefend, waarbij de leerlingen directe feedback ontvangen en het niveau van de opdrachten wordt aangepast aan het niveau van de leerling.

Onze regels en afspraken

Leerlingen die een mobiele telefoon, smartwatch, spelcomputer of speelgoed mee naar school willen nemen, mogen hier alleen gebruik van maken in de taxi. Op school moeten ze uit staan en in de eigen tas bewaard worden. Wij kunnen geen veilige plek garanderen voor deze dure apparaten. Daarom is het meenemen van spullen vanuit huis op eigen verantwoordelijkheid. School is hiervoor niet aansprakelijk te stellen.

Gedragsregels

Op de Bosschool werken we met de Kanjertraining. Dit is een sociale vaardigheidstraining die kinderen leert respectvol met zichzelf, elkaar en de school om te gaan. En dit geldt natuurlijk ook voor de volwassenen. Van ouder(s)/verzorger(s) en leerkrachten wordt ook verwacht dat zij hun best doen om respectvol met elkaar om te gaan. Als er iets mis gaat spreken we elkaar daar op een rustige toon op aan, erop vertrouwend dat de ander het niet slecht bedoelt.

Kanjerafspraken op school:

- Wij vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- We werken samen
- Niemand lacht uit
- We hebben plezier
- Niemand blijft zielig
- We doen mee

Zorg voor de leerlingen

Ondersteuningsstructuur

Uw kind wordt in de groep begeleid door de leerkracht, logopedist en onderwijsassistent/leraarondersteuner. Ook is er een intern begeleider en een orthopedagoog/psycholoog. Samen met de leerkracht en logopedist volgen zij de ontwikkeling van uw kind.

Ontwikkelingsperspectief

In het speciaal onderwijs wordt voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief plan (OPP) opgesteld. Het OPP wordt opgesteld binnen zes weken na inschrijving. In het ontwikkelingsperspectief staan het verwachte uitstroomniveau, de onderwijsdoelen, de onderwijsbehoeften van een leerling en wat nodig is om de doelen te bereiken. Het ontwikkelingsperspectief wordt twee keer per jaar geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Tijdens de oudergesprekken wordt de inhoud van het OPP en de evaluatie ervan besproken. Bent u het niet eens met het uitstroomperspectief? Dan kunt u terecht bij de directeur. Komt u er samen niet uit, kijk dan op www.onderwijsgeschillen.nl/passend-onderwijs/geschillencommissie-passend-onderwijs/.

Commissie voor Leerlingenzorg

De Commissie voor Leerlingenzorg (CVL) bestaat uit de directeur, de gedragskundige, de intern begeleider, de schoolmaatschappelijk werkster en de jeugdarts. De leerlingenzorg is één van de belangrijkste taken van de commissie. De CvL volgt de ontwikkeling van de leerling en stelt vast wat de meest optimale begeleiding is. In de CvL, wordt het ontwikkelingsperspectief (OPP) van de leerling jaarlijks multidisciplinair besproken en geëvalueerd. De commissie adviseert en besluit over terug- en overplaatsing van leerlingen naar een andere vorm van onderwijs. Bij het bespreken van een leerling zijn de leerkracht en de logopedist van de leerling in kwestie altijd aanwezig. Zij bespreken de evaluatie met ouders tijdens het oudergesprek. Meer informatie over de leerlingenzorg kunt u lezen in de algemene Kentalis Schoolgids.

Leerlingenvolgsysteem

Wij volgen de ontwikkeling van onze leerlingen aan de hand van observaties in de klas, methode gebonden toetsen (die bij de gebruikte lesmethode/lesboeken horen) en methodeonafhankelijke toetsen (bijvoorbeeld CITO en SCOL). Daarnaast worden de leerlingen logopedisch getest. Met de observatie en toetsen kunnen we zien wat de leerling heeft geleerd. De CvL bekijkt jaarlijks of de toets uitslagen in lijn zijn met het vastgestelde ontwikkelingsperspectief en stelt samen met de leerkracht en logopedist op grond hiervan actiepunten op. Op uw verzoek geven we u, als ouder(s) / verzorger(s), inzage in het dossier van uw kind. Tijdens de schoolloopbaan kan het meerwaarde hebben om uw kind aan te melden voor extra onderzoek. Dat wordt altijd met u afgestemd. Soms is dit ook nodig voor het opnieuw aanvragen van een arrangement. Het kan gaan om bijvoorbeeld een psychologisch onderzoek.

De Verwijsindex - Multisignaal

Kentalis is aangesloten bij de landelijke Verwijsindex. Meer informatie vindt u op <https://multisignaal.nl/gelderland-foodvalley/>.

Hoe werkt dit op de Bosschool? Wanneer er extra hulpverlening voor een leerling nodig is, heeft de leerkracht dit met u besproken en wordt de hulpvraag vervolgens ingebracht in de Commissie voor

Leerlingzorg (CvL). Tijdens dit CvL overleg bespreken de commissieleden welke vorm van hulpverlening er past bij de hulpvraag en wordt er besproken of het wenselijk is een signaal in Multisignaal achter te laten. Het doel daarvan is altijd samenwerking en afstemming met andere professionals die betrokken zijn bij de leerling. Aansluitend op het CvL overleg wordt u als ouder(s)/verzorger(s) door de leerkracht geïnformeerd over het resultaat van de bespreking.

Ondersteuning vanuit zorginstanties

Sommige leerlingen hebben naast het onderwijs op de Bosschool ook nog ondersteuning vanuit Zorg nodig. Binnen de Bosschool wordt er met verschillende interne en externe zorginstanties samengewerkt. Bij deze samenwerking is het zeer wenselijk dat we elkaar kunnen informeren over de doelen die gesteld worden en de voortgang van uw kind. Ouder(s)/verzorger(s) zijn hiervoor verantwoordelijk. Ouder(s)/verzorger(s) geven de zorginstantie toestemming om informatie te delen of ouder(s)/verzorger(s) zorgen zelf voor het delen van de verslagen met school. Als het ten goede komt aan onderwijsdoelen, kan het zijn dat er zorg verleend wordt in onderwijstijd (na afstemming met de school). Dit kan alleen plaatsvinden wanneer de doelen en de voortgang gedeeld worden met school, dit met het oog op de verantwoording van de onderwijstijd aan de inspectie. Ouder(s)/verzorger(s) zijn hier verantwoordelijk voor.

Kentalis Arnhem

Voor leerlingen met hulpvragen op gebied van (sociaal emotionele en communicatieve) ontwikkeling, zoals gedrag en communicatie is er een zorglocatie van Kentalis in Arnhem, genaamd Kentalis Arnhem. Voor de doelgroep DSH is er aanbod in NGT/NmG bij Kentalis Arnhem. Kentalis Arnhem is een zorglocatie van Kentalis in Arnhem die een professioneel team heeft dat uw kind daarbij kan begeleiden. Welke behandelingen zijn er mogelijk bij Kentalis Arnhem:

Intensieve groepsbehandeling (na schooltijd)

Naschoolse groepsbehandeling is gericht op kinderen en jongeren van vijf tot achttien jaar. Er zijn twee groepen: één voor kinderen en één voor jongeren. De nadruk ligt op het samenspel, het samen leren en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Ook wordt er gewerkt aan zelfstandigheid en zelfvertrouwen. De kinderen/jongeren komen drie dagdelen in de week na schooltijd naar Kentalis Arnhem. Ze spelen, werken en leren in een groep van zes tot zeven kinderen/jongeren. Ze gebruiken samen de avondmaaltijd en daarna gaat iedereen om 18.30 uur naar huis. De groepen worden begeleid door een vast team van medewerkers: een behandelcoördinator, een ouderbegeleider, een logopedist en pedagogisch behandelaars.

Trainingen en therapieën

Kentalis Arnhem biedt ook therapieën en (groeps)trainingen op maat. Spel-, of psychomotorische therapie, sociale vaardigheidstraining, weerbaarheids- of faalangstreductietraining. Uw kind krijgt bijvoorbeeld extra begeleiding bij het uiten van emoties, omgaan met anderen, aanleren van vaardigheden of het functioneren thuis en op school. Dit kan individueel of in een groep, passend bij de hulpvraag van uw kind.

Extra hulp voor en samenwerking met ouder(s)/verzorger(s) U wordt zoveel mogelijk betrokken bij de behandeling van uw kind. Als onderdeel van de behandeling van uw kind of als zelfstandige vorm van dienstverlening op uw verzoek, krijgt u een vorm van ouderbegeleiding die u in staat stelt zelf uw kind beter te ondersteunen in zijn ontwikkeling. Bijvoorbeeld in de vorm van advies en ondersteuning door een ouder of gezinsbegeleider en/of het volgen van een cursus in een groep met andere ouder(s)/verzorger(s).

Samenwerking met scholen

Voor een goede afstemming van behandeling en onderwijs werkt Kentalis Arnhem nauw samen met de

school van uw kind als u en/of uw kind daar toestemming voor geeft.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat van Kentalis Arnhem die u zullen doorverwijzen naar een behandelcoördinator (secrunitarnhem@kentalis.nl), telefoon: 026 - 352 59 00, [Behandeling gehoorverlies | Kentalis](#).

Voor andere hulpvragen die passend zijn bij specialistische GGZ wordt de samenwerking gezocht met externen zoals De Riethorst (Pro Persona) en GGMD. De GGMD is gespecialiseerd in Geestelijke Gezondheidszorg en Maatschappelijke Dienstverlening voor volwassenen, kinderen en jongeren die leven met doofheid of een gehoorbeperking. De kracht ligt in het behandelen, begeleiden en trainen van mensen die zich begrensd voelen door hun gehoor.

Inzet NGT/NmG tolk

Als school vinden wij het belangrijk dat leerlingen alle informatie tot zich kunnen nemen. Het inzetten van een gebarentolk is één van deze voorzieningen. We vinden het dan ook noodzakelijk dat iedere leerling tolkuren tot zijn beschikking heeft, zodat deze o.a. ingezet kunnen worden bij de schoolarts en de fysiotherapeut.

Tolkuren privé kunnen aangevraagd worden bij het UWV.

<https://www.uvw.nl/particulieren/voorzieningen/voorzieningen-privesituatie/index.aspx>.

Onze schoolmaatschappelijk werkster kan u ondersteuning bieden bij het aanvragen van deze uren.

Medische zorg

Sommige leerlingen hebben tijdens onderwijs medische zorg nodig, bijvoorbeeld het toedienen van medicatie. Als leerlingen medicatie op school toegediend moeten krijgen, doen we dat volgens het protocol; voorbehouden medische handelingen. Belangrijk daarin is dat ouder(s)/verzorger(s) hier schriftelijk toestemming voor geven.

Er zijn ook leerlingen met een specifiek medisch protocol (bijvoorbeeld bij epilepsie). De ouder(s)/verzorger(s) zorgen er met hun arts voor dat dit protocol met de benodigde instructie op school aanwezig is. Zij vragen de school schriftelijk om hun kind deze specifieke medische zorg op school te mogen verlenen.

Leerlingen kunnen tijdens onderwijstijd (hulp bij) medische zorg (anders dan onderwijs) nodig hebben. Als uw kind meer zorg nodig heeft, spreken we van 'bovengemiddelde zorg'. Hierbij valt te denken aan voeding of medicatie via sonde. De Bosschool werkt samen met STMG (technisch gespecialiseerde verpleging).

Ouder(s)/verzorger(s) nemen contact met STMG op om dit te regelen via team.gespecialiseerde-verpleging@stmg.nl.

Ouder(s)/verzorger(s) informeren school over hoe zij deze extra zorg hebben geregeld.

Schoolarts

Vanuit de gemeente Arnhem heeft de school een jeugdarts ter beschikking. Deze jeugdarts onderzoekt elke nieuwe leerling, elke leerling die in het schooljaar acht jaar wordt en elke leerling die in het schooljaar elf jaar wordt. De jeugdarts neemt deel aan de Commissie voor Leerlingenzorg (CVL). Hij/zij is een externe deelnemer (niet werkzaam bij Kentalis) en heeft een eigen beroepsgeheimhouding. Daarnaast heeft hij/zij een geheimhoudingsverklaring van Kentalis getekend. Naar aanleiding van de besprekingen door de Commissie van Leerlingenzorg kan het voorkomen dat de jeugdarts u en uw kind extra uitnodigt voor een onderzoek.

Opbrengsten en uitstroom

Kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg

Wij bieden goed onderwijs. Daarom stellen we ambitieuze en realistische doelen. Naar aanleiding van de opbrengsten van 2023-2024 zijn er doelen gesteld. Het resultaat hiervan kunt u hieronder lezen.

Actiepunt	Wat is bereikt in 2023-2024
Professionele leergemeenschappen (PLG)	Op organisatorisch niveau zijn medewerkers op een andere wijze gaan samenwerken. Door een betere samenwerking tussen medewerkers kan kennis en ervaring met elkaar gedeeld worden waardoor medewerkers professionaliseren. Medewerkers krijgen de kans om zich te focussen op één onderwerp en dit te vertalen naar de specifieke doelgroep van de Bosschool. Inhoudelijke keuzes worden op basis van data, ervaring en onderzoek gemaakt en dit verhoogt de kwaliteit van ons onderwijs. Tijdens studiedagen wordt er gewerkt aan de visie op samenwerken in de PLG's en aan de structuur van PLG's om zo veel mogelijk eenduidigheid aan te brengen.
Ontwikkelen leesresultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Leerkrachten hebben kennis van het masterplan geletterdheid en kunnen dit toepassen. • Er zijn leerkrachten gecoacht tijdens leeslessen met als onderlegger het masterplan geletterdheid. • Woordenschatonderwijs: de afgesproken werkwijze moet worden herhaald en geborgd in het beleid. • Aanbod digitale geletterdheid: het werken met de methode Delta de Draak loopt en wordt opgenomen in het beleid. • Nieuwkomers: er is een lesaanbod voor DSH nieuwkomers tussen de 8 en 13 jaar ontwikkeld. Deze aanpak wordt geborgd in het beleid.
Leerlingvolgsysteem	Leerkrachten kunnen informatie uit het onderdeel opbrengsten interpreteren en deze gegevens gebruiken om het evaluatiedocument (4D cyclus) in te vullen.
Gedrag	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een team gedragen visie op gedrag. • Het team is op de hoogte van de visie op gedrag.

Ontwikkeling onderwijs aan kleuters	Leerkrachten zetten het kleutervolgsysteem vanuit ParnasSys doelgericht in. Daarbij sluiten zij sinds afgelopen schooljaar aan bij het thematisch werken, wat door de hele leerlijn in school is geïmplementeerd. Daarmee hebben wij als school één leerlijn gebaseerd op thematisch werken.
Burgerschap	De doelen van Burgerschap zijn ondergebracht bij diverse vakgebieden. Dit is o.a. geborgd in de leerroutekaart thematisch werken. In de komende schoolplan periode wordt er bepaald hoe we de burgerschapsdoelen teambreed kunnen scoren, analyseren en evalueren.
EDI	<ul style="list-style-type: none"> • Leerkrachten geven les volgens het Expliciete directe instructie model: hierop blijft de komende schoolplan periode ontwikkeling en scholing ingezet om de leerkrachtvaardigheden en het leerkracht handelen te verbeteren. • Differentiatie is een schoolbreed ontwikkelpunt. • Feedback op proces en vaardigheid is een schoolbreed ontwikkelpunt. • Het stellen van controle van begrip vragen is een schoolbreed ontwikkelpunt.

Onderwijsresultaten

We leggen vast welke resultaten we willen halen met onze leerlingen, dit noemen we ambities. De uitgewerkte ambities zijn als bijlage te vinden in de algemene Schoolgids. De resultaten brengen we in kaart aan de hand van observaties en/of toetsen. Op basis van de resultaten zijn wij in staat om doelstellingen op maat te formuleren en bij te stellen in het OPP.

Opbrengsten van technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen

Gezien het zeer geringe aantal leerlingen dienen alle data voorzichtig te worden geïnterpreteerd. Percentages laten niet altijd een goed beeld van de werkelijkheid zien. Omdat we hoge ambities willen stellen voor onze leerlingen, brengen we de opbrengsten wel in kaart aan de hand van de percentages. Afgelopen schooljaar hebben we de overstap gemaakt naar CITO LIB (Leerling In Beeld) wat adaptieve toetsen zijn om een realistischer beeld te krijgen van de groei van leerlingen.

Rekenen:

De ambitie om 75% van de leerlingen een score hebben passend bij het uitstroomprofiel wordt behaald. Een mogelijke verklaring is dat leerkrachten lesgeven volgens het EDI-model en hier een ontwikkeling in hebben gemaakt. Leerkrachten sluiten daardoor beter aan bij de zone van de naaste ontwikkeling en zien wat leerlingen nodig hebben om de doelen te behalen. Differentiatie binnen niveaugroepen blijft een uitdaging. Volgend schooljaar wordt hier op ingezet door samen lesvoorbereidingen te maken en vooraf na te denken over differentiatiemogelijkheden tijdens de instructie. We zien nog niet altijd voldoende groei bij de leerlingen ten opzichte van henzelf en de vorige toets. Bij de toetsanalyse blijkt dat de taalachterstand en beperkte (reken)woordenschat zorgt voor onvoldoende resultaat op talige rekenvragen. Komend schooljaar krijgt (reken)woordenschat extra aandacht. Per leerjaar zullen we een selectie rekenwoordclusters maken en deze expliciet tijdens reken- en woordenschat lessen semantiseren en consolideren.

Technisch lezen:

De ambitie wordt behaald. Opvallend is dat leerlingen een grotere vooruitgang laten zien op de AVI-toetsen maar minder ontwikkeling laten zien op DMT-toetsen. Een mogelijke verklaring is dat leerlingen het prettiger vinden verhalen te lezen (AVI) omdat dit meer betekenis voor ze heeft, waardoor ze visuele woordbeelden makkelijker kunnen oproepen. De woordleestoets (DMT) is uitsluitend gericht op het technisch decoderen van klanken en door de auditieve beperkingen kunnen leerlingen hier sneller fouten in maken. Komend schooljaar is er meer aandacht voor vingerspelling tijdens technisch lezen om het decoderen te visualiseren. Ook is er meer aandacht voor chaining en sandwiching, om de visuele woord- en klankbeelden beter te onthouden.

Begrijpend lezen:

De ambitie wordt nog niet behaald in februari, maar wel in juni. We zien dus groei ten opzichte van februari. Leerlingen met PRO-perspectief lijken het meeste profijt te hebben gehad van het onderwijs en ook leerjaar 5 is vooruitgegaan. Uitval en wisselingen van leerkrachten in het begin van het schooljaar kan invloed hebben gehad op de resultaten. Meer stabiliteit in de groep met een vaste leerkracht, lijkt een positief resultaat te hebben op de resultaten.

Spelling:

De ambitie voor een passend resultaat bij het uitstroomprofiel wordt behaald, maar het aantal leerlingen wat genoeg is gegroeid voldoet in juni nog niet aan onze ambitie. Er is een grotere groei te zien in het eerste deel van het schooljaar. Voor spelling bij dove leerlingen is het essentieel dat het woordbeeld visueel wordt aangeboden om het juist te kunnen spellen. Een verklaring kan zijn dat leerlingen de toets eens eerder hebben gemaakt en dat zij daarom het woord al eens hebben gezien en visueel hebben onthouden. Een nieuwe, moeilijkere toets is nog niet haalbaar voor deze leerlingen, omdat ze de woorden niet visueel kennen en vaardigheden in spellingscategorieën niet kunnen generaliseren naar nieuwe woorden. We zien bij de methodegebonden toetsen dat leerlingen de woorden uit de aangeboden categorieën wel beheersen.

Opbrengsten sociaal-emotionele ontwikkeling en leren leren

Het sociaal emotioneel welbevinden van de leerling heeft veel invloed op het totale functioneren. Onze school besteedt systematisch aandacht aan de sociale en maatschappelijke competenties van de leerlingen, zodat zij later optimaal kunnen deelnemen aan de maatschappij. Er is een team gedragen visie op gedrag, waar de Kanjer methodiek deel van uit maakt. In de klassen worden lessen Culturele vorming en Identiteit voor Doven en Slechthorenden (CIDs) en Relaties & Seksualiteit (RIS) gegeven.

De ontwikkeling van de sociale competenties van onze leerlingen leggen wij vast in de Sociale Competentie Observatielijst (SCOL). Met de SCOL kunnen we planmatig werken aan de verbetering van sociale competentie, welbevinden en veiligheid op school en in de groepen.

Bij de analyse maken we gebruik van zowel de schoolstandaard als de landelijke norm.

Dit om te zien of de groepen die de schoolstandaard behalen ook op weg zijn om de landelijke norm te halen.

Uit de analyse op schoolniveau is er een schooldoel gekozen voor de tweede periode van het schooljaar: aardig zijn. De leerlingen weten wat aardig zijn is en kiezen ervoor om aardig te zijn. De resultaten van het voorjaar laten in alle groepen vooruitgang zien op dit doel op schoolniveau. Leerkrachten hebben tevens groepsdoelen gekozen om

In het voorjaar 2024 behalen alle groepen de schoolstandaard. Er is nog een afstand tussen de landelijke norm en de schoolstandaard. Om deze te verkleinen wordt voor schooljaar 2024-2025 gekozen een hogere schoolstandaard als ambitieniveau te kiezen.

Een analyse op groepsniveau op basis van de schoolstandaard laat zien dat de meeste kinderen in staat zijn om ervaringen te delen, samen te spelen en te werken, een taak uit te voeren en op te komen voor zichzelf binnen de normen van onze doelgroep.

Voor de hele school geldt dat er ingezet wordt op preventie en communicatie. Er zal voor komend schooljaar voor de hele school gewerkt worden aan visuele reminders in de gang en klassen.

Opbrengsten sociale veiligheid

Ter beoordeling van de gevoelens van sociale veiligheid wordt jaarlijks de Monitor Sociale Veiligheid (MSV) afgenomen onder de leerlingen van de groepen 5 tot en met 8. Hoewel de begrippen die in de vragenlijsten gebruikt worden soms moeilijk te duiden zijn voor onze dove en slechthorende leerlingen, geven de resultaten richting aan de aandachtspunten voor het pedagogische klimaat op de Bosschool DSH.

De groep leerlingen die de lijst kon invullen in schooljaar 2023-2024 was klein. van deze groep ervaart meer dan 90% van de leerlingen een hoge mate van sociale veiligheidsbeleving in de school. Ditzelfde geldt voor de mate van welbevinden. Meer dan 90% van de leerlingen ervaart een hoge mate van welbevinden.

Op basis van de teambrede bespreking van de resultaten zijn verschillende suggesties gedaan voor het schooljaar 2024-2025. Er zal expliciet aandacht besteed worden aan preventie van onveilig gedrag bij de Wc ruimten.

Eindtoets groep 8

Op de Bosschool nemen we bij de leerlingen van groep 8 de Route 8 toets als eindtoets af. In het schooljaar 2023-2024 heeft slechts één leerling mee gedaan aan de route 8 toets.

Overgang naar een andere school

Jaarlijks bekijken we samen met de ouder(s)/verzorger(s) of de leerling (nog) een passend arrangement heeft. In schooljaar 2023-2024 zijn er zes leerlingen uitgestroomd naar het voortgezet of speciaal voortgezet onderwijs.

Informatie over tussentijdse uitstroom

Een deel van de uitstroom van leerlingen vindt tussentijds (voor groep 8) plaats. Het gaat dan steeds om het vinden van de best passende onderwijsplek. Een deel stroomt uit naar regulier of een andere vorm van speciaal onderwijs. Afhankelijk van de ondersteuningsbehoeften van de nieuwe school op communicatiegebied, wordt er een ondersteuningsarrangement cluster 2 aangevraagd.

Overzicht tussentijdse uitstroom	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Basisonderwijs	1	3	1
Speciaal Basisonderwijs (SBO)			
Speciaal onderwijs	1		

Thuiszitter met leerplichtontheffing			
Buitenland			
Totaal	2	3	1

Informatie over eind uitstroom

Informatie over eind uitstroom

In groep 8 stroomden in 2023-2024 6 leerlingen uit. De ambitie is dat minimaal 75% van de leerlingen aan het eind van de schoolloopbaan uitstroomt op het niveau zoals 2 jaar eerder is vastgesteld in het ontwikkelingsperspectief. Dit is in 2023-2024 gelukt. Ook hier geldt: gezien het zeer geringe aantal leerlingen dienen alle data voorzichtig te worden geïnterpreteerd. Bij twee leerlingen is een dubbel advies gegeven aan het eind van leerjaar 2021-2022 om zo lang mogelijk aanbod passend bij de hoge verwachtingen te realiseren om het maximale uit de leerling te kunnen halen. Mede hierdoor is de ambitie behaald.

Groep 8 DSH uitstroom

	2021-20221	2022-2023	2023-2024
ZML			
Praktijkonderwijs	8*	2	5
vmbo-bb	2	1	
vmbo-kb			
vmbo-t			1
Totaal	10	3	6
Totaal naar regulier	1	1	2
Totaal naar VSO	9	2	4

* Waarvan 2 nieuwkomers die doorstromen naar de ISK VSO cluster 2

Informatie over vervolgsucces

Van alle leerlingen die onze school verlaten houden wij gedurende twee jaar bij of zij nog op de bestemming zitten waarvoor is gekozen bij het verlaten van de school. Dit heet bestendinging. Als er sprake is van een wijziging, onderzoeken we de oorzaak daarvan. We stellen een hoge ambitie voor de bestendinging. Van leerlingen die in 2022-2023 uitstroomden geldt voor onze school dat:

Totaal uitgestroomde leerlingen in 2022-2023	5
Aantal leerlingen dat zich op 1 oktober 2022 nog op hetzelfde uitstroomniveau bevindt	5
Aantal leerlingen dat zich op 1 oktober 2022 boven hetzelfde uitstroomniveau bevindt	0

Aantal leerlingen waarvan onbekend is of ze zich op 1 oktober 2022 nog op hetzelfde uitstroomniveau bevindt	-
---	---

Van 5 leerlingen die in 2022-2023 zijn uitgestroomd weten we op welk niveau ze zitten. Deze leerlingen zitten nog op het niveau waarop zij uitstroomden. Dit betekent dat de school een goede inschatting maakt van het ontwikkelingsperspectief van de leerlingen.

Tevredenheids- en ervaringenonderzoeken

Leerlingervaringenonderzoek 2024

In februari 2023 is het leerling ervaringen onderzoek afgenomen. De resultaten zijn zeer betrouwbaar; de respons was 98%. De Bosschool krijgt als rapportcijfer een 8,8 van de leerlingen. Over twee items waren leerlingen iets minder tevreden: 'omgaan met sociale media' (vooral in groep 6 en 7) en 'de juf/meester laat ons zelf kiezen' (dit kwam vooral naar voren in groep 7 en 8). De resultaten zijn door het team geanalyseerd, De doelen worden opgenomen in het jaarplan 23-24-25.

Ouderervaringen

In schooljaar 2023-2024 is er een ouder tevredenheidsonderzoek afgenomen. De Bosschool scoorde als school een 3,5. Daarmee scoorde de school goed. De respons op de vragenlijst was 62%: 31 van de 50 respondenten heeft de vragenlijst ingevuld. Het responspercentage bleek goed; de vragenlijst werd door voldoende respondenten ingevuld. Daardoor kreeg de school een goed beeld van haar kwaliteit.

Over het algemeen zijn ouder(s)/verzorger(s) tevreden over de Bosschool. De school behaalde een hogere score in vergelijking met de vorige ouder tevredenheidslijst (2021). Dit is de eerste keer dat we als zelfstandige school, voor DSH de oudertevredenheidslijst hebben uitgezet. Het is gelukt om de ouders op school te vragen deze lijst in te vullen, tijdens de ouderavonden.

Het volgende ouder-ervaringen onderzoek staat gepland in het voorjaar van 2026.

Medewerkertevredenheidsonderzoek 2023

In november 2022, heeft er binnen Kentalis een medewerkertevredenheidsonderzoek plaatsgevonden. 60,9% van de medewerkers van de Bosschool heeft deel genomen aan het onderzoek. Er is op vier thema's gescoord (1=laag, 10=hoog):

Bevlogenheid: scoort de Bosschool 7,4 dit is gelijk aan dan het gemiddelde van Kentalis (7,4);

Autonomie: scoort de Bosschool 6,1 dit is lager dan het gemiddelde van Kentalis (7,4);

Werkgeverschap: scoort de Bosschool 5,8 dit is lager dan het gemiddelde van Kentalis (6,4);

Sociale veiligheid: scoort de Bosschool 7,1 dit is gelijk aan het gemiddelde van Kentalis (7,1).

Als trojtpunten komen de volgende punten naar voren:

De samenwerking binnen het team:

Ruimte voor groei en persoonlijke ontwikkeling

Leerling gerichtheid.

Verbeterpunten die genoemd worden:

Werkdruk en balans

Samenwerking binnen heel Kentalis
Hulpmiddelen en ondersteuning om het werk te doen.

De verbeterpunten zijn inmiddels aangepakt en meegenomen door de trojspunten te versterken en om te zetten in concrete ambities binnen het nieuwe schoolplan. Hierin hebben we als team de koers ingezet om werkdruk te verbeteren en balans te zoeken in het maken van teambrede afspraken. Dit doen we, door te gaan werken in Professionele Leer Gemeenschappen (PLG's). Dit stimuleert het team om te bewegen naar een professioneel, lerende organisatie waar concreet en planmatig gewerkt wordt op basis van 4-d; data-duiden-doelen-doen. Het gebruik maken van praktijkkennis, naast wetenschappelijke inzichten en onderzoek kent in deze aanpak samenhang.

Audit of inspectie

Op 16 april 2024 heeft er een interne audit plaats gevonden.

Hierbij zijn de goede kanten van het onderwijs op de Bosschool naar voren gekomen als ook de ontwikkelpunten.

De kwaliteit van het onderwijs op de Bosschool wordt gedeeltelijk als voldoende en op sommige onderdelen als onvoldoende beoordeeld.

Aandachtspunten liggen op het gebied van de navolgbaarheid van de aanpak in de klas naar het beschrijven in de schooldocumenten en de kwaliteitscultuur, aanpassingen die gemaakt kunnen worden in het OPP om navolgbaarder te zijn en het aantonen in woord en daad dat de school hoge verwachtingen heeft en haalt. Bij het laatste punt zijn meer specifiek de sociale en maatschappelijke competenties genoemd.

De Bosschool is aan de slag gegaan met de aandachtspunten en gaat hier komend schooljaar mee verder.

Er is nadrukkelijk door de auditoren opgemerkt dat er zichtbaar al een ontwikkelslag wordt gemaakt door het team en dat het team in ontwikkeling is om de punten te verbeteren, die nu nog als onvoldoende worden beoordeeld. Er wordt door het team een verbeterplan gemaakt en volgend jaar worden de onvoldoende beoordeelde items nogmaals geauditeerd door de interne auditoren.

Maatregelen

Op basis van de auditrapportage is een verbeterplan opgesteld om de onvoldoende gescoorde items planmatig te verbeteren in schooljaar 2024-2025. In april 2025 zal de her-audit plaatsvinden en volgt er een beoordeling op de onvoldoende gescoorde onderdelen om tot een nieuw oordeel te komen. Er is volledig vertrouwen dat deze punten voldoende beoordeeld zullen worden.

Ouders en school

Informatie en contacten ouders

Voor ons zijn ouder(s)/verzorger(s) de allerbelangrijkste samenwerkingspartners. We gaan graag met ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen op een laagdrempelige, toegankelijke manier in gesprek over alles wat te maken heeft met het leren van de leerling. Samen met u als ouder(s)/verzorger(s) maakt de leerkracht afspraken over het contact gedurende het schooljaar. Dat contact is heel belangrijk voor de ontwikkeling van uw kind. Zo kunt u thuis in gesprek gaan en blijven over het leerproces en uw kind meehelpen bij het leren.

Het schooljaar start met een feestelijke bijeenkomst ter kennismaking met de leerkrachten, ondersteuners, logopedist en andere ouder(s)/verzorger(s) om het schooljaar te openen. Ouder(s)/verzorger(s) worden uitgenodigd voor een startgesprek (aug/sept), voortgangsgesprek (jan/feb) en een eindgesprek (juni). Logopedisten sluiten zoveel mogelijk aan bij deze gesprekken. Ouder(s)/verzorger(s) van nieuwe leerlingen worden binnen zes weken na de start uitgenodigd voor een gesprek waarin het onderwijsperspectiefplan wordt besproken. Hierbij is de wettelijke verplichting dat het onderwijsperspectiefplan door ouders dient te worden ondertekend.

Ouder(s)/verzorger(s) van leerlingen in groep 8 worden in december uitgenodigd voor een adviesgesprek. De leerkracht van uw kind is voor u als ouder(s)/verzorger(s) het eerste aanspreekpunt. Het contact met de leerkracht(en) verloopt via Social Schools en via de gesprekken. De Directeur van de school voert geen gesprekken met ouders via Social Schools. Zij is telefonisch of per mail te bereiken op werkdagen. Tijdens schooltijden zijn de leerkrachten telefonisch niet bereikbaar. Wel kan de administratie een terugbelverzoek doorgeven. U wordt dan op een later tijdstip teruggebeld.

Schoolapp: Social School

De Bosschool maakt gebruik van Social Schools. Social Schools is een compleet communicatieplatform voor school, leerling en ouder(s)/verzorger(s). Het is toegankelijk via een internetbrowser of app (iOS en Android). Via dit platform worden berichten en foto's uit de klas en school gedeeld en krijgt u een beeld van de dagelijkse activiteiten in en rondom de klas van uw kind. Ook de logopedist onderhoudt contact met u via Social Schools. De directeur van de school verstuurt berichten via Social Schools maar is niet beschikbaar voor gesprekken via dit medium. Hiervoor kunt u mailen of bellen naar school. Verder kunt u berichten sturen naar de leerkracht en kunt u de groepsagenda inzien. Alleen ouder(s)/verzorger(s) van de klas kunnen het prikbord van de klas zien. Het verkeer is beveiligd met SSL, de beveiliging die ook banken gebruiken. U ontvangt van onze administratie een toestemmingsformulier. Na het tekenen van dit formulier ontvangt u de koppelcode met stappen om in te loggen.

Schoolverlaters

Aan het begin van groep 8 wordt er een informatie en voorlichtingsmiddag gehouden, waarop informatie rond de overgang naar het Voortgezet Onderwijs wordt uitgelegd. Voor het advies maken we gebruik van de didactische gegevens uit het leerlingvolgsysteem, het logopedisch en psychologisch onderzoek en observatiegegevens van de leerkracht, het leren leren, de communicatieve en sociale vaardigheden. In sommige gevallen zullen we aanvullende onderzoeken doen.

Als deze gegevens bekend zijn wordt de leerling besproken in de Commissie voor Leerlingenzorg (CvL). De CvL formuleert het schooladvies en dit wordt dan in januari met de ouder(s)/verzorger(s) en de leerling besproken. We willen er naar streven onze leerlingen steeds meer eigenaar te maken van hun eigen leerproces.

In het schooladvies kunnen de volgende uitstroomniveaus geformuleerd worden:

Praktijkonderwijs; Vmbo Basis-Kader-Theoretisch vervolgonderwijs met of zonder Leerwegondersteuning (LWOO); Havo.

Deze niveaus zijn mogelijk binnen regulier Voortgezet Onderwijs of binnen het Voortgezet Speciaal Onderwijs (Cluster 2 - spraaktaal, cluster 3 - internaliserende problematiek of zeer moeilijk lerend of een lichamelijke beperking, cluster 4 - gedragsproblemen).

Zodra het advies van de leerling bekend is gaat u met uw kind op zoek naar een passende school. Wij zullen ondersteuning bieden bij dit belangrijke proces.

Er is een centraal aanmeldweek voor het voortgezet onderwijs. Op de site van de rijks overheid kunt u vinden welke week dit is. U meldt u uw kind schriftelijk aan bij het Voortgezet Onderwijs. U bent als ouder(s)/verzorger(s) verantwoordelijk voor een tijdige aanmelding. Wanneer uw kind ondersteuning van Kentalis nodig blijft houden of geplaatst moet worden op een Kentalisschool, dan kan er een cluster 2 arrangement voor het Voortgezet Onderwijs aangevraagd worden passend bij de onderwijsbehoeften van uw kind.

Na de aanmelding en aanname voor het Voortgezet Onderwijs zorgen wij voor overdracht van het dossier naar de Voortgezet Onderwijs school. Uiteraard stemmen we dit proces met u af.

Vrijwillige ouderbijdrage

Elk schooljaar organiseren we veel leuke en leerzame activiteiten binnen en buiten de school. We krijgen voor deze activiteiten geen vergoeding van de overheid. Wij vragen van ouder(s)/verzorger(s) geen structurele ouderbijdrage voor deze schoolactiviteiten die onderdeel vormen van het onderwijs.

Voor de kosten van het schoolkamp van groep 8 vragen we van ouder(s)/verzorger(s) wel een vrijwillige bijdrage. Natuurlijk mag uw kind altijd meegaan, ook als de bijdrage niet is betaald.

Niet voor alle ouder(s)/verzorger(s) is het financieel haalbaar om hun kind bijvoorbeeld mee te laten gaan op schoolkamp, thuis zwembad te laten volgen of naar een sport te laten gaan. Voor de inwoners van de gemeente Arnhem, Duiven, Rheden en Westervoort is er de Gelrepas. Hiermee kunt u financieel ondersteuning krijgen, zodat uw kind toch aan verschillende activiteiten kan deelnemen. Voor meer informatie, kijk op [deze](#) website. Voor de Achterhoek verwijzen wij graag naar de website van [stichting leergeld](#).

Telefoonbeleid

Telefoongebruik vanaf schooljaar 2024-2025

Vanaf januari 2024 is de wetgeving omtrent telefoongebruik op scholen verandert. De wetgeving geeft aan dat het gebruik van mobiele telefoons en devices niet meer toegestaan is op scholen in het primair en het (voortgezet) speciaal (basis) onderwijs. In afstemming met de i-coach, het team en het schooladviesteam is

het volgende beleid tot stand gekomen.

De afspraken die gelden voor de Bosschool DSH zijn:

- De leerling neemt geen telefoon, smartwatch of ander device mee naar de locatie.
- Moet dit per se wel dan gaat deze in de tas wanneer hij/zij de taxi uitstapt.
- De school is ten alle tijd bereikbaar dus daarvoor hoeft uw kind geen device mee naar locatie. Daar houden we ons dan aan en we gaan ervan uit dat iedere leerling dit zelf regelt.

Kinderen leren omgaan met social media heeft ook te maken met ze te beschermen tegen allerlei verleidingen waarvan ze nog te jong zijn om de consequenties te kunnen overzien.

Om online pesten tegen te gaan en communiceren met elkaar te bevorderen oefenen we dat met en tegen elkaar in kringgesprekken, in spelsituaties, in dialogen en met beurtgedrag. Ook in Delta de Draak (ICT programma voor leerlingen) komt het onderdeel; leren over het gebruik van social media voor.

Voor vragen hierover kunt u terecht bij de directeur, i-coach en/of leerkracht van uw kind.

NB: Wordt de afspraak niet nageleefd dan waarschuwen we de leerling en de ouder(s)/verzorger(s). Bij de tweede en/of derde waarschuwing hiervoor, nemen we het device op school in en volgt er een gesprek met ouder(s)/verzorger(s) en leerling over het bezit van een device en de op locatie ontstane situatie.

Lokale medezeggenschap op locatie

We vinden uw mening belangrijk. Daarom kunnen ouder(s)/verzorger(s) meepraten en meebeslissen. Elke school heeft een lokale medezeggenschapsraad (LMR). Deze bestaat uit ouder(s)/verzorger(s) en medewerkers van de Bosschool die de belangen vertegenwoordigen van leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en medewerkers. Bij beleidsbeslissingen vragen wij de LMR om advies of instemming. Tijdens openbare vergaderingen, waar beleidsonderwerpen aan de orde komen, kan de raad ook onderwerpen aandragen, advies inwinnen bij de achterban en om extra informatie vragen.

Wilt u deelnemen aan de LMR of heeft u ideeën, vragen of klachten? Dan kunt u terecht bij een van de leden van de raad. Zij zijn bereikbaar via het e-mailadres van de LMR: LMRBosschooldsh@kentalis.nl. De raad buigt zich vooral over vragen die voor meerdere ouder(s)/verzorger(s) belangrijk zijn. Het kan voorkomen dat het LMR-lid u doorverwijst naar de leerkracht of de directeur, bijvoorbeeld als het gaat om een lessituatie of resultaten.

Dit zijn de leden van de raad:

Edwin Schimmel	ouderlid
Jaap van Leijen	ouderlid
Wieneke Eggermont	personeelslid DSH Arnhem
Annette van der Meer	personeelslid DSH Arnhem

Interne vertrouwenspersonen en anti pest-coördinator

We hebben op school twee interne vertrouwenspersonen. Dit zijn; Martina van der Loo (ib-er) en Steven Arissen (leerkracht). *Martina van der Loo wordt vanwege haar zwangerschapsverlof tot november 2024 vervangen door Sharita van der Wal (onderwijs assistent).*

Onze leerlingen kunnen alles met de vertrouwenspersoon bespreken, bijvoorbeeld als zij iets niet willen of durven bespreken met hun leerkracht. Het kan gaan over ongewenst gedrag, maar het kan ook gaan over andere vervelende gevoelens. Het heeft natuurlijk onze voorkeur dat gevoelens van onvrede eerst besproken worden met de direct betrokkenen, maar dit kan soms moeilijk zijn. Er is op school een coördinator sociale veiligheid beschikbaar. Deze coördinator sociale veiligheid is het aanspreekpunt voor het beleid om pestgedrag tegen te gaan. Marije Kordes (gedragskundige) is de coördinator sociale veiligheid van de Bosschool DSH.

Ouderraad

Ouderraad / coördinatie bij activiteiten, festiviteiten en uitstapjes.

Er is een activiteitencommissie die de organisatie van activiteiten, festiviteiten en uitstapjes coördineert. Deze commissie bestaat uit ouders, die per klas de communicatie en coördinatie voor hun rekening neemt en leerkrachten ondersteunt in de organisatie bij activiteiten. Voor activiteiten op school worden ouder(s)/ verzorger(s) gevraagd om te helpen. De oproepen voor het helpen gebeuren via Social Schools door de coördinerende ouders.

De coördinatie van deze ouders wordt bijgestaan door Lisan Visser (onderwijsassistent) en Sharita van der Wal (onderwijsassistent).

Praktische informatie

Schooltijden

Schooltijden speciaal onderwijs Arnhem

maandag	08.45 - 14.15 uur
dinsdag	08.45 - 14.15 uur
woensdag	08.45 - 14.15 uur
donderdag	08.45 - 14.15 uur
vrijdag	08.45 - 14.15 uur

Leerlingen zijn welkom vanaf 08.15 uur.

Vakantie en activiteitenrooster

Het vakantierooster:

eerste schooldag	19 augustus 2024
herfstvakantie	21 - 25 oktober
kerstvakantie	23 december - 3 januari
voorjaarsvakantie	3 - 7 maart
paasweekend	18 en 21 april
meivakantie	22 april - 2 mei
Bevrijdingsdag	5 mei
Hemelvaartsweekend	29 en 30 mei
tweede Pinksterdag	9 juni
zomervakantie	7 juli - 15 augustus 2025

De activiteiten die plaatsvinden in schooljaar 2024-2025 staan vermeld in onze jaarkalender op Social Schools.

Lesvrije dagen

Studiedagen/lesvrije dagen:

25 september 2024
14 oktober 2024

6 december 2024
21 februari 2025
27 maart 2025
31 maart 2025
6 juni 2025

Ziek melden

Is uw kind ziek? Geef dit dan 's ochtends vóór 08.45 uur door via 026 - 3525700 of drbosschoolsh@kentalis.nl.

Gaat uw kind met de taxi naar school? Meldt uw kind dan ook ziek bij de vervoerder.

Is uw kind zonder bericht van u om 09.15 uur niet op school, dan nemen we voor de veiligheid contact met u op.

Schoolverzuim/verlofaanvraag

Om schoolverzuim zoveel mogelijk te voorkomen zijn goede contacten tussen teamleden en ouder(s)/verzorger(s) van groot belang. Elkaar op de hoogte houden van het welbevinden van de leerlingen zorgt er in feite voor dat school minimaal verzuimd wordt. Bij ongeoorloofde afwezigheid wordt de leerplichtambtenaar van de gemeente ingeschakeld die verdere actie onderneemt.

Verlof wordt altijd schriftelijk (minimaal 6 weken van te voren of zo spoedig mogelijk) aangevraagd via het verlofformulier. Dit verlofformulier is op te vragen via de leerkracht.

Wanneer uw kind vijf jaar of ouder is, is het leerplichtig. Wij registreren dan ook altijd de aanwezigheid van uw kind op school. Bij ongeoorloofd verzuim, zullen wij hierover met u in gesprek gaan.

Wegbrengen en ophalen

Als u uw kind zelf naar school brengt en ophaalt is het gewenst dat u buiten bij het hek wacht tot de school uit is. Uiteraard bent u na schooltijd van harte welkom in onze school.

Begrippen en afkorting

CIDS- Culturele vorming en Identiteit voor Dove en Slechthorende leerlingen

CVO- Commissie van Onderzoek

CVL-Commissie van leerlingenzorg

EDI- Expliciete Directe Instructiemodel

EOPP-Evaluatie Ontwikkel Perspectief Plan

NmG- Nederlands ondersteund met Gebaren

NGT- Nederlandse Gebarentaal

OPP- Ontwikkel Perspectief Plan

OOP- Onderwijs Ondersteunend Personeel

RIS- Relaties en Sexualiteit

SEO- Sociaal Emotionele Ontwikkeling

SAT- School adviesteam